

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 glđ. 60 kr., za pol leta 2 glđ. 40 kr., za četert leta 1 glđ. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 glđ., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXI.

V Ljubljani 19. mal. serpana 1878.

List 29.

Izgledi bogoljubnih otrok iz vsih časov kersanstva.

6. Več Marijnih otrok.

d) V Marpingenu.

(Dalje.)

Drugi dan (4. mal. serp.) gredó popoldne okrog petih spet v gozd; pa si ne upajo prav na kraj prikazanja, temuč pokleknejo nekoliko stopinj niže. Ko tretjič obmolijo očenaš, zagledajo bliščečo prikazen kar pred seboj. Zdaj se nič več ne bojijo. Brez strahú jo vprašajo: „Gospa, kdo ste?“ in zaslišijo razločni odgovor: „Jaz sem neomadežno Spočeta.“ Na daljno vprašanje: „Kaj naj storimo?“ dobijo odgovor: „Morate pobožno moliti.“ Otroci koj v bogajo in domu gredé molijo skupaj po poti.

Doma precej povejo, kaj so spet vidile in kaj slišale. Marjetina mati menijo: prikazen beržkone ni rekla „jaz sem brezmadežno Spočeta“, ampak „brezmadežno Spočetje“. „Mati, odverne otrok, zdi se mi, da vi hočete kaj pridjati; rekla je: „Jaz sem brezmadežno Spočeta.“

Še tisti večer gredo ob osmih otroci spet na omenjeni kraj in z njimi še 20 drugih otrok in 6 odraslih. Vsi pokleknejo in molijo. Otroci, vprašani ali kaj vidijo, odkimajo, pri tretjem očenaši pa prikimajo in nič ne reko, le obraz se jim spremeni. Ko pričujoči odmolijo rožni venec, silijo otroke, naj vprašajo: Kdo je in kaj hoče? Priprosto spet vprašajo: „Gospá, kdo ste?“ Odgovor: „Jaz sem brezmadežno Spočeta.“ „Kaj zahtevate?“ Odgovor: „Morate pobožno moliti in ne grešiti!“ — „Je bila naša molitev dobra?“ „Dobra!“ — „Ali smemo še večkrat priti?“ „Smete!“

Pričujoči niso slišali in vidili ničesar. Tudi mala Suzana ni nič vidila in slišala ta dan, in tudi pozneje ne — do 7. vel. serpana. Tega je bila zelo zelo žalostna in je veliko jokala in molila. Posebno čudno je bilo ta večer še to-le: Ko se deklice napotite domu in se še enkrat nazaj ozrete, zapazite, da Mati Božja gre za njima. Drugim se to neverjetno zdi, zato odločijo deklici in eni oči zatisnejo, drugi pa velijo, naj pokaže s perstom, kje je prikazen; nato mora pokazati še druga: obe ste pokazale ravno tisti prostor. Ko pridejo do perve hiše, zgine. Ta večer ste bile deklice drugač vesele, kakor sinoč. Katarinka zakliče vsa v veselji: „Mati Božja je tako lepa; v obraz ni moč gledati, kakor bi hotel kdo v solnce gledati.“

Tretji dan (5. mal. serp.) gredo popoldne trije možje z deklicami in prosijo Marjeto in Katarinko, naj

spet vprašate: kdo je, kaj hoče in če bo še večkrat prišla? Marija se le za malo časa prikaže in deklici jo vprašate: „Gospá, kdo ste?“ Odgovor: „Jaz sem brezmadežno Spočeta.“ — „Kaj zahtevate?“ Odgovor: „Naj se na tem kraji kapelica zida.“ — „Ali boste še večkrat prišli?“ Odgovor: „Danes in jutri še pridem.“

Tudi ta večer gredó deklice proti noči še enkrat tje in kakih 100 oseb se zbere na kraji prikazovanja. Na željo pričujočih deklice veliko reči poprašujete Marijo, ko se jima prikaže: 1. Kaj nama je storiti? Odgovor: „Pobožno morate moliti in ne grešiti!“ — 2. Kako dolgo ostanete pri nas? „Do desetih.“ — 3. Ali naj pridejo semkaj gosp. župnik? „Ne.“ — 4. Ali naj pridejo g. župnik iz H.? „Ne.“ — 5. Zakaj vas moremo same viditi? „Ker ste nedolžni otroci.“ — 6. Ali more kdo pričujočih vas viditi? „Ne.“ — 7. Ali bi kdo drugi iz vasi vas mogel viditi? „Da.“ — 8. Ali naj se tukaj postavi podoba ali kapela? „Kapela.“ — 9. Kdo naj jo zida? „Kdor hoče.“ — 10. Iz česa naj bo, iz lesa ali iz kamenja? „Iz kamenja.“ — 11. Ali naj ljudje k zidanju pripomorejo? „Naj le!“ — 12. Ali se vas smemo dotakniti? „Ne!“ — 13. Ali se vas smejo dotakniti bolniki, da bi ozdraveli? „Smejo!“ — 14. Ali smemo še nocej kake bolnike poklicati? „Le!“

Koliko veselje sta med ljudstvom vzbudila odgovora na oboje zadnje vprašanje! Marija se hoče skazati „zdravje bolnikov“, kolika sreča! Berž gredo nekteri v vas bolnikov iskat. Perva je imela neprecenljivo srečo dotakniti se Marijne noge Barbara Hubertus, 14letna sestra Marijne ljubljenske Katarinke. Njena bolna noga se je kmali jela boljšati in je do jeseni popolnoma ozdravela ter zdrava ostala. Drugi srečni je bil rudar Nikolaj Rektenwald, ki je že 10 mesecev hiral ter za nobeno delo ni bil zmožen; vsa vas je poznala njegov žalostni stan. Podal se je bil že k počitku, ko so ga klicati prišli. Poln vesele nade doleze na odločni kraj. Otroka pravita Materi Božji: „Tu je prišel bolnik, da bi zdravje zadobil“ ter vprašata, če se je sme dotakniti in kje? Ko odgovori, da „na nogi“, položite deklice njegovo desnico na travo, kjer vidite nogo usmiljene Device. Pri tej priči ga bolezen grozovito pretrese in „kakor merzla voda po životu odteče“ — ozdravljen je. Preden gre, prosi, naj otroka poprašata, kaj mora storiti? Odgovor dobi: Naj moli 8 dni po trikrat: „Pod tvojo pomoč“ in „Pridi sv. Duh“. Rektenwald gre domu in veselja in hvaležnosti se joka — kakor dete.

Četerti dan (6. mal. serp.) se Marija spet dvakrat prikaže, popoldne in zvečer. Znamenito je ozdravljenje bolnikov in to, da so Marijo tudi vidili štirje odraseni

možje in neka 17letna deklica, in sicer vsi ob enem času in na ravno tistem kraju.

Naslednje 4 dni se Marija ni prikazala, če tudi so otroci v gozdu molili, kar so časa imeli. Ljudi je čedalje več prihajalo tudi tujih. Germ, kjer je bila prikazen, so ves obtergali in poruvali, ker vsak je hotel kak spominek imeti.

Pobožna družba v vedno pomoč za duše v vicah.

Menda se nikdar ni tako zelo obračala verska pozornost na naše drage unkray groba, kakor ravno sedanjí čas. Rea, skrajni čas je, da se tudi po slovenskih naših krajih kaj stori, in sicer kaj zdatnega. Pobožnost za duše v vicah je zares naj lepši izmed vseh pobožnost, je najbolj koristno in najdostojnejše bogoslužje, zakaj tukaj se kaže vera v prihodnje življenje, se oživlja upanje v prihodnje plačilo, se uterja ljubezen, življeje vsega kerščanstva. Tako prizadevanje je znamenje plemenitosti in zavoljo tega je vredno vsestranske podpore. Ako siromaku pomagamo, ne vemo vselej, mu bode-li koristil dar? nam bode li hvaležen? Ako pomoremo pa našim v Gospodu zaspavšim bratom in sestram, smo terdno prepričani in dobro preverjeni, da jim bode naš dar koristil, da nam bodo hvaležni, da bodo naši prijatli in naši priporočniki pri Bogu. Kdor to pobožnost veselega serca pozdravlja, rekel bi, da to je znamenje izvoljenja njegovega.

Moj namen pa vendar sedaj ni, na dolgo razkladati dobroto in lepoto te pobožnosti, temuč moje želje so, da bi čitatelji zavernjeni bili na neko družbo za duše v vicah. Dr. Schneider je te družbe v „St. B. St.“ že pogosto omenil in povedal, da v Bolonji se že nahaja in prigovarjal je, naj bi se ustanovile še po drugod. Njegov poslovenjeni spis v „Danici“ pa meri na to in bode blezo prišel do sklepa: naj se tudi pri nas, na Slovenskem, ustanovi taka bratovščina, kakor je že na Francoskem ustanovljen red v pomoč dušam v vicah. Zares, to je krasna misel in vredna vsega pripoznanja! Ali preden se ustanovi, bode še kaj časa preteklo. Naj o t-j družbi spregovorim nekoliko besedi, s katerimi utegne biti marsikommu jako vstreženo. Dokler se morebiti še kaj boljšega ne ustanovi, bode ona zadostovala in zlasti, ker je ni treba iskati po Francoskem, ne po Laškem, ker jo imamo že doma. Škoda, da je tako malo znana.

Ta družba je bila na Laškem že pred več ko sto leti med ljudstvom razširjena, pa ne samo ondukaj, ampak tudi po jutrovih deželah; sedaj pa je razširjena po vsem svetu, ker je po vaem svetu razširjen red sv. Frančiška. *) Preteklega stoletja prišla je na Laškem tudi neka knjižica na svetlo, ki je obsegala, razun drugih stvari, 7 naredb te pobožne družbe. Največega pomena ste prvi dve. Naj b de na kratko naznanjeno, kaj da obsegajo te sedmere točke. Prvi dve naredbi pravite, da družba ima dvojne ude, in sicer v prvi versti take, ki za duše v vicah mašujejo ali pa, ki maševati dādo. Iz tega se vidi, da družba ta obsega mašnike in ne mašnike. Druga versta pa obsega vse tiste take ude, ki dušam v vicah ne pomagajo z mašami,

*) „Beraški redovi“, bi rekli nerodni pisci; toda k večemu bi se reklo „ubožni redovi“, ker imajo obljubo uboštvā, a ne beraštva. „Bettelorden“, pustite protestantom to čistito iznajdbo. „Ordines mendicantes“ predstavljati z beraškimi redi, je ravno tako napak, kakor „mundus muliebris“ z ženskim svetom.

ampak z obhajilom in še s kako pobožnostjo: ali s križevim potom ali z rožnim vencem. To so pač lahke tērvatve, ki jih zamore vsakdo izpolniti. Ostale naredbe so pa manj važne. Tretja pravi, da kdor odločeni dan svoje dolžnosti ne more storiti, naj jo stori, kadar more, toda pred ko pred. Četerta naznanja, kdor iz vnečarnosti tega ne stori, da tudi odpustkov in drugih duhovnih dobrot ni deležen. V peti naredbi je povedano, da ta družba je razširjena celó po turških deželah in da: Zatorej so čč. gg. duhovni pastiriji prošeni, da to družbo razširjajo po svojih duhovnjah in da jo vodijo. Iz šestega odstavka je razvideti, da ta družba svete pomoči je poterjena od generalministra celega serafinskega reda, da je razširjena po vsem njemu podložnem redu in da naj bo v vsakem samostanu kdo postavljen za vodnika, ki ljudi sprejema in zapisuje. In zadnjič je rečeno, da kdor se če vpisati, naj pove ali pošlje svoje kerstno ime in priimek in si odbere, katero versto če.

Potem se nabajajo nektere poterjila. Pervo, oziroma drugo, je bolonjskega general-vikarja 14. sveč. 1770, po D. Avreliju Kastanu. Nato sledi poterjilo S. Korulapija, general vikarja bolonjske nadškofije 15. sveč. 1770 po A. Franku, ki se tako-le glasi: Le-te naredbe v prospéh družbe za vedno pomoč dušam v vicah, vstanovljene v cerkvi patrov reformatov... serafinskega reda..., odobrimo in poterdimo...

P. Paskal iz Varisija, general-minister celega serafinskega reda, je to družbo za vedno pomoč dušam v vicah poterdil in tudi sam va-njo pristopil. Priporočal je in opominjal, naj se po vseh samostanih tega reda sprejme in vstanovi, pa tudi vsem kristjanom na serce poklada, da se povsod kar najbolj razširja. To pismo je dano v Rimu iz samostana araceljskega 26. kimovca 1772.

To knjižico tedaj je poslovenil P. Ferdinand Vonča 1840, ravno tistega leta, ko je, samostane obiskovaje, v Nazarih blizo Mozirja na spodnjem Štajerskem umerl. Bil je prednik kranjsko-hervāški okrajni sv. Frančiška, ki je hotel to družbo vstanoviti tudi po teh samostanih. V knjigi mertvaški se bere o njem: Die XXXI mensis julii, pie in Domino obiit — Nazarethi: Adm. Rev. P. Ferdinandus Wonzha, ss. theologiae lector, iterato minister provincialis, aetatis physicae an. 48, religionis 29. 1840. Sadú svojega blagega prizadevanja pobožni mož ni doučakal. Njegov rokopis so drugi „po kranjski“ popravljali. Poslan je bil v pregled, ali kaj, ranjkemu nadškofu goriškemu, ker je na rokopisu to-le zapisano: Admittitur. Goritiae 16. novembris 1840. Franc. Xav. archiepiscopus.

Katoličani po vsem svetu so se jako zanimali za to prekoristno in najlepšo družbo. Naposled je bila po kardinalu della Porta Radiani, namestoiku njih svetosti papeža Gregorija XVI, z odlokom 8. januarja 1841, cerkveno poterjena in vstanovljena v Rimu v cerkvi sv. Marije Monteronske. Od ravno tega papeža je bila obdarovana s popplnimi odpustki, katerih je dvanajst, s pismom 19. januarja 1841.

Bila je družba tedaj že od papeža samega, tedaj cerkveno poterjena, z vsemi svojimi naredbami; vendar je brati na rokopisu še ta le pripis: Omissis deletis imprimatur. Tergesti die 15. 9bris 1841. Prekrižane so bile pa neke prav nedolžne naredbice in puščene le molitvice. S tem se pa dotičniki niso mogli sprijazniti. Pomniti je, da takrat je še mnogotero vel jozefinski dub. Poslane so bile na Dunaj in 16. junija 1847 so bile te naredbe v novo pregledane od c. kr. zbora (ki bukve pregleduje) in za natis dopuščene. Tedaj celih šest lét se je modrovalo, se li smé po slovenski moliti za duše v vicah? Sedaj še le je bil natis privoljen v Benedkah

28. junija 1847. kjer je rokopis zagledal beli dan. Salvis... Podpisan je neki Fr. P. A. C. Pianton K. censor.

Odslej ni zadevala ta pobožna družba na nikake ovére. To je pa čudno, da je bila pri nas tako hitro pozabljena, kajti v ljubljanskem samostanu v 47 letih ni več udov zapisanih, kot samo nekaj čez 13 sto, dasi tudi se one kranjske knjizice zastoj dajó. Upati je, da sčasoma bode bolje. Goreči duhovni pastirji bodo to stvar sami pretehtovali in storili, kar se jim bode za pospéh te pobožnosti pripravno zdelo. Dobro bi bilo, ko bi se tem udom odločil kak altar ali kapelica, ali saj kaka pripravna podoba, kjer bi imeli svoje maše, opravljali večkrat molitve za duše v vicah in se znabiti tudi shajali, da bi poslušali govore za verne duše v vicah. Ljudstvo bi se veliko bolj vnémalo za Božjo službo in za čedno življenje, ako bi imelo kaj vidnega pred sabo. Tako so nastale šmarnice in tako bi utegnile nastati „zadušnice“. Vsakdo se lahko prepriča, da šmarnice ljudje vedno kaj radi obiskujejo in so se jim priljubile; pa tudi zadušnice bi se obiskovale, ker so izvir in iztok ljubezni do naših dragih ranjcev, ki so v Gospodu zaspali. Marsikakega hudobneža, zakopanega v vsaktere pregrehe, ne gane nobena stvar. Ako se mu pa živo na serce govori o ljubezni matere Božje, se dostikrat omehča. Večkrat se grešnik uda, še tako zaraščen, naj že na morišču, pod vešali stoji, ako ga zna dušni zdravnik milo opomniti njegove ranjce matere. Da starši svojim otrokom najboljše hočejo in želé, to vsakdo vé, tudi hudodelec. Vneti duhovni pastirji bodo v takih vernodušnih pobožnostih spoznali, da so velik pomoček za uspešno duhovno pastirovanje.

V „St. B. St.“ je bilo brati, da nekje na Bavarskem je bila cerkev o nedeljah in praznikih zmerom prazna. Župnika je to neizrečeno bolelo. Misli, kako bi temu v okom prišel. Vstanovi zadušnice, in glej — cerkev se je vidoma polnila. Želeti bi bilo, naj bi bratovšina izprosila od sv. Očeta še privilegij za vse ss. maše, ki jih bratovšina opravlja ali opravljati daje za ranjce verne.

Komur je tedaj mar, da se terpljenje dušam v vicah okrajša, in se vdeležuje skoro večne vstanove mnogih ss. maš in molitev, naj se v to bratovšino sam zapiše, pa še drugim toplo priporoča, kar zahteva že ljubezen do bližnjega, zakaj kolikor več jih bo, ki bodo za ranjce molili, toliko hitreje bode reševanje iz vic in toliko več priprošnjikov bodedo imeli pri Bogu, ako bode roka Gospodova zadela tudi nas.

P. Ch. M.

O božjih potih.

(Dalje.)

2. Dandanašnji svet je cerkev Kristusovo zapustil; božje poti ga morejo zopet privabiti v cerkev.

Dan današnji liberalni svet pogosto noče nič več slišati o razodenju Božjem, o prerokbah in čudežih, o večlovečenju Sinu Božjega, o Božjem nauku, o Božjih postavah, o Božji milosti in duhovnem življenju otrok Božjih, o veri, o sv. zakramentih, o daritvi sv. maše, o Božjem vtemeljenju cerkve Kristusove, o njenih pravicah, o njenem duhovstvu in njegovi Božji oblasti, ob kratkem: brezbožni svet ne sliši rad o Božjem kraljestvu na zemlji, v katero naj gredo vsi ljudje na zemlji, čegar zapovedim se morajo vsi ukloniti, čegar sredstva imajo vsi rabiti, če se hočejo zveličati. Dan današnji svet, ki ne mara vere, tudi ne mara cerkve, zato dela z vso močjo in z vsemi sredstvi na to, da jo iztrebi. Da bi to dosegel, pograbil je Cerkev po več krajih naj prvo

časno premoženje, da bi oslabil njeno duhovsko delovanje; tudi gre na roko vsemu in podpira vse, kar je protivno in pogubljivo njenemu duhovnemu bistvu, t. j.: krivoverje, novodobno judovstvo, celó tudi golo poganstvo, nenravnost in vsakoverstne pregrehe. Dan današnji svet dopušča vse, kar meri zoper sv. Cerkev, postavim: naj očitniši laž, obrekovanje, zasmehovanje in naj strašnejše preklinjevanje. Cerkev je pogosto ob vso moč, ob varstvo, kdor hoče, more jo udariti in ji škodovati. Papež so pripetili, škofe po Pruskem in Ruskem zapirajo, duhovnike in redovnike z domovine preganjajo, cerkve in samostane zapirajo, zveste katoličane, ki se svoje cerkve deržé in jo branijo, kaznujejo z velikimi globami ali z ječo. Za dušne oskerbnike vsiljujejo ljudém odpadnike, in jih hočejo kar primorati, da bi bili poslušni postavam, ki so veri protivne. In to imenujejo kulturno borbo devetnajstega stoletja. Tu bi radi cerkev s cepci pobili, tam bi jo radi pod odejo zadušili. Jako pomenljivo pa je to, kako so se ti, veri in cerkvi protivni življi skup zbrali, nekoliko tudi po neskerbnosti in nemarnosti, boječnosti in popustljivosti katoličanov, in sedaj po postavnem potu paragrafe kujejo, ki jih postave imenujejo in po teh paragrafi hočejo izpeljati in opravičiti vse goropadnosti in nasilja proti cerkvi, — sedaj zlasti na Nemškem. Tak je dandanašnji svet, in že ni skoro več države, ki bi ne bila kolikor toliko neprijazna cerkvi Kristusovi. Kako silno se péhajo peklenške sile in moči, da bi katoliško Francosko prevernile in razdejale, ker vedó, da tu je še krepka zaslomba sv. cerkvi in papeštvu. Zato tudi verni francoski narod po svoji večini krepko na noge stopa, očitno se pokori za svoje grehe, ter gleda, da bi z nepreterganimi slovesnimi božjimi poti zopet se sprijaznil z Bogom in s cerkvijo. Tudi je upati, da se ne trudi zastoj; kajti božje pota ga vodijo v cerkev, cerkev pa k Bogu. Romarji, ki romajo v Rim, obiščejo sv. Očeta, poglavarja sv. Cerkve, in se tako tesneje oklenejo središča sv. Cerkve; božje pota doma pa vežejo ljudstvo z duhovni in škofi, ki ž njim vred romajo in molijo. Božje pota na trume privabljajo ljudi v cerkev, da besedo Božjo poslušajo, ss. zakramente prejemajo, daritve sv. maše se vdeležujejo, in tako znova zadobivajo dobrote sv. cerkve. Božje pota, kedar se jih vdeležujejo vsi stanovi, staro in mlado, moški in ženske, kakor postavim dan današ na Francoskem, razširjajo cerkveno mišljenje in cerkveno življenje po mestih in vaséh, po hribih in dolinah, po vseh pokrajinah in občinah, vabijo v cerkev, poiščejo, kar je bilo zgubljenega, spreobernejo včasih najzagriženiše nasprotnike tako, da postanejo dobri otroci sv. cerkve, in njeni naj stanovitniši in naj serčneji boritelji in branitelji.

Bistvo božjih pot je cerkveno in katoliško, vse opravila so cerkvene in katoliške, in one same so eminentno cerkvena in katoliška pobožnost. Z božjo potjo očitno in slovesno spoznavamo, da smo udje katoliške cerkve, in ob enem tudi očitno in slovesno obsojamo in pogublamo odpad od katoliške cerkve. In to je dober, krepak pripomoček, da slepi morebiti spregledajo, mlačni se omajó, slabi se oserčijo, omahljivi se vterdijo, in premnogi se povernejo k cerkveni in katoliški zavednosti.

S početka maja meseca 1873. l. rekla je neka deputacija francoskih romarjev papežu Piju IX med drugim to-le: „Naš rojak Labre, slavni romar v novejem času, je romarsko palico na pragu vaticanskem odložil, na pragu vaticanskem jo hočemo mi v roke vzeti... Za romarsko palico pa smo prijeli zato, da povernemo svoji domovini njeno poslanje, cerkvi njeno pervorojeno hčerko, in papežu njegovega branitelja. Romali bodedo od svetišča do svetišča, povsod prosili presveto Serce

Jezusovo, in na pomagaje klicali njegovo presveto Mater.“

Dan današnje ponovljeno romanje se suče okrog središča katoliške cerkve, in njena pervorojena hčerka, ki je bila toliko zadolžila, ona se z romarsko palico in roženkrancem v roki k njej povrača. In kolikor romarjev, toliko braniteljev ima sv. cerkev in njen vidni poglavar. Ljudstvo samo je začelo se potegovati za svojo mater, cerkev katoliško, katero je celó več katoliških vlad sramotno izplenilo, zapustilo in na njenih pravicah prikrajšalo.

Z očitnimi in slovesnimi božjimi potimi se pa cerkev Kristusova tudi drugovercem oznanja, da z malokterim sredstvom tako, ali pa z nobenim ne. Romarji romajo od kraja do kraja, iz dežele v deželo, iz ene pokrajine v drugo, z enega dela sveta v drugega, na svojem popotovanju skazujejo katoliško mišljenje, katoliško življenje, katoliško službo Božjo, in oznanjujejo katoliško resnico vsemu svetu. Take božje pota zbujaajo s svojo očitnostjo in slovesnostjo pozornost in pazljivost, in kdor ima dobro voljo in pošteno serce, ima tu dosti priložnosti, da spoznava katoliško cerkev v njenem nauku in življenju, more se je okleniti, in v njej z boljšo pomočjo svoje blaženstvo doseči. Božje pota pa tudi zmotenim veliko pomagajo, da se raji in laglje povračajo v krilo svoje matere cerkve.

(Dalje nast.)

Čegav je otok Ciper? In še kaj drugega.

Da so Angleži pridobili otok Ciper, to se posebno kadi Italijanom, ker Savojska vladarska hiša ima staro pravico do tega otoka. Od l. 1487 so si Savojski vladarji pridevali naslov: Ciperski kralj. Karlota, Ciperska kraljica in vdova Ljudovika Savojskega, ki je bil brat blaženega Amadeja, je zapustila Karolu I ta naslov in pravico do otoka. Bil je otok svoje dni lastina rimskega cesarstva, zato si ga tudi iz tega ozira „mlada Italija“ priustuje. Rimljani so ga bili uzeli Kleopatri; pri deljenji rimskega cesarstva je bil podveržen carigraškemu cesarstvu; ko je bilo le-to razpadlo, so ga imeli nekaj časa Arabci, potem so greški cesarji Arabce pregnali. Tako se je še marsikaj godilo, ter se je poslednjič Karlota Ciperska kraljica, dala v Nikoziji kronati in je vladala do l. 1461. Ta kraljica se je bila l. 1458 zaročila z Ljudovikom Savojskim, drugim sinom Ljudovika, vojvoda Savojskega in Ane Ciperske, in o svoji smerti je zapustila vse pravice Karolu Savojskemu, svojemu vnuku, ki je sprejel naslov Ciperskega kralja.

Niso pa Savojsci nikoli si v last vzeli otoka. Dobil so ga l. 1571 Benečani, pozneje pa Turki pod Selimom II, čeravno so se Ciprijoti silovito branili pod Markom Antonom Bragadinom. Papež Gregorij XIII je bil tega silno zalosten in je bil z grozno veliko svoto odkopil obilno množico Ciprijanov, ktere so bili Turki usužniti. Poskušali so se Ciprijani pozneje rešiti in svojemu pravemu lastniku se podvreči; sad tega pa je bil, da so Turki kristjane strahovito klali in še huje z njimi delali.

Pri tacih okolišinah bode najberže Humbert kakor sardinski kralj po pravici oporekal zoper to, da Anglija dobi Ciper. Se vé, da močeni Angleži se bodo smejali mladolaškemu protestu, in utegnili bi ga opomniti, da papež še z vse boljimi pravicami protestuje zoper to, da Humbert sedi v Kvirinalu, ki so vrata vlomili, da je vanj prišel.

O tej priliki bo marsikoga mikalo še kaj bolj na-

tanko zvediti o tem posebnem otoku. Imenuje se po greško Kypros, turško Kebris, je med Sirijo in malo Azijo in ima zdaj že kacic 200.000 prebivalcev, večidel Grekov. Glavno mesto je Nikozija. Lepi otok je v naj srečnišem obnebi in silo rodoviten, ni pa nikoli mogel priti do tolikega razcveta, kolikor je zmožen s svojo vgodno in rodovitno lego, ker od nekda je bil v tepežu, ko so se razni narodi zanj pulili. Prebivali so ondi v starodavnih časih Kananejci, pridružili so se jim Feničani s svojimi vrazmi in malikovavatom, dalje Perzijani, Macedonci pod Alekandrom, Egipčani, Rimljani, Arabci, Benečani (l. 1489), pod Selimom 1571 so ga uzeli Turki, kterih so se večkrat iskali znebiti. L. 1822, ko so se otočani hotli osvoboditi, so Turki 25.000 mož poklali, otroke utopovali, ženske prodali v sužnost.

Pod gospostvom kapudan-paševim se deli Ciper v 3 sandžake (okraje): Nikozija, Kerina in Baffa. Larnaka in Famagosta sta imenitna zavetnika. L. 1866, gredé skoz Sirijo in Libanon iz Svete dežele, sem prišel na Ciper ravno binkočni ponedeljek. Z našim parobrodom se je peljal tudi preč. gosp. Mih. Ciril, vikarij s škofovsko oblastjo na Cipru, ki je ravno popotoval iz Jeruzalemu. Otok ima namreč tudi precejšno število katoličanov. V Larnaki so 3 katoliške cerkve in gotovo zdaj že do 1000 katoličanov. Duhovniki imajo oo. Frančiškani; njih cerkev je izmed naj lepših na Jutrovem. Zaupljivo bodo imeli katoličani mir pod angleškim gospostvom, in v sedanjih okolišinah utegnejo imeti več svobode, kakor bi je imeli pod marsikterim liberalnim katoliškim vladarstvom po sedanjem kopitu. Anglija skor edina, kakor je znati, se je dosedaj nekaj naučila, to namreč: da vladam nikoli ni koristno Cerkev tretji, zato je pa tudi v sedanjih zmešnjavah naj več pridobila, ker vse druge pridobitve tako rekoč zginejo pred razširjenim silovitim gospostvom angleškim po vsem srednjim morji in na vsem jugo večernem delu Azije od Trapezunda do perzijanskega zaliva, kakor pravi „Vaterland“. Vidi se, da zvití angleški državniki niso zastoj jezika in perés brusili po vsem svetu zoper Rusa. Vidi se pa tudi neka posebna viši previdnost v vsih teh dogodbah, zakaj pri vsi svoji terdobi in gordobnosti, ki se n. pr. do Ircev ni še dopolno omečila, vendar Anglija razvija neko versko svobodo, ki katoličanstvu v korist pribaja. Pri svoji nezmérni koristiljubnosti ondotni prebrisani državniki vedó razločiti, kaj njih domovini res v korist tekne, kaj pa ne.

Kako nezmérno in naglo se je širil poprej tudi vpliv Francije in Italije po vsem svetu, dokler ste bile veri prijazni in ste jo sami razširjali! Ni bilo ne konca ne kraja francoske, pa tudi italijanske hvale na tujem, kar sem sam skusil,*) dokler je vera bila vladno podpirana. Francoski in laški misijonarji so ta dva narodna življa širili po vsem svetu, in še zlasti na Jutru. Berž pa, ko so se te razmere obrnile v nasprotno, je slava teh moči tudi na tujem toniti začela, in znano je, koliko danes premorete ti dvé moči. Kako že tudi bizmarkovstvo v senco léze, nihče ne bo tajil, kdor to reč opazuje. Kolike sterčenja vredne dela je izveršil Rus poslednje meace na Jutrovem! Pa kako majhni so zanj nasledki v primeri z žertvami? Kje je slava? Delo nima doželenega blagoslova, Sibirija mu slavo otemnuje. Dalo bi se še dalje izpeljevati, pa nočem. Vernimo se še malo na Ciper.

Hiše na Cipru niso več plane na verhu, kakor sicer na Jutrovem, temuč imajo strehe po evropski

*) Francozi n. pr. so bili v Egiptu, v Siriji in po vsem Turškem v toliki slavi, da so Evropejce sploh skoro imenovali le „Franci“ (Francoze). In po ravno teh krajih so vsi olitani znali italijansko in mnogi tudi francosko.

žegi. Greška razkolniška cerkev v Larnaki ima posebno lepo okinčan stolp z bizanškimi ocifranjem. Po tergu in po mestu je bilo v omenjeni praznik vse živo ljudstva, po morji vse polno čolnov z ljudmi, ki so bili praznično oblečeni in so se vozili za vedrilo. Mesto je čedno, izdelki so viditi že boljši od družih jutrovih. Kraj po obmestji je ves poln prelepega zelenja in kinčajo ga mnoge košate palme. Po 4 pomoranče so dajali za pijaster (kacih 10 kr.) Sicer po velikem otoku pa je viditi bolj pusto. Med zagorelimi ljudmi sem vidil do čuda veliko zamurcev.

Od Larnake zadej kupi kviško visoki Olimp, sedaj Križna gora (6—7000 čevlj. vis.). Larnaka je na mestu nekdanjega Cittium-a, ki ga je bil boje sozidal že Cetim, vnuk Noetovega sina Jafeta.

Znano in sloveče je cipersko vino, „ciprovec“. Posebno dobro se prideluje ob Limassol-u, majhnem zavetniku. Ciprovec ima petero plemén: Križanec (komanderijec), ki se prideluje na konturiji ali križanskem posestvu ob Kolossi; muškatar; sladki morokanelec, in še dvojno manj imenitno vino.

Kako imeniten je ciperski otok, kakor tehtna ladijostaja za angleško pomorsko gospodstvo, to dokazovati bi bilo odveč. Veliki kramar je dobro vedil, kaj je izvalil iz sultanovih rók.

Na Cipru je bil doma sv. ap. Barnaba, ki se je mnogo trudil spreobrniti in osrečiti svoje rojake, in je poslednjič tudi v svoji domovini mučenec prejel krono spričevalstva. Pod cesarjem Zenonom so našli njegovo truplo z evangelijem sv. Mateja vred, ki si ga je bil prepisal za-se. Sv. Pavel je bil na Cipru spreobrnil rimskega poglavarja Sergija; judovskega vražarja Elima pa je bil s slepoto kaznil, in s tem čudežem ravno poglavarja prepričal, da je res apostelj in njegov nauk resnica. (Prim.: Popotvanje v Sveto deželo 1866, pri Blazniku, str. 335 i. d.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. V Zagreb smo te dni polali še poslednji ostanek nabirk, 13 gl., za pribegle Bošnjake in Ercegovince, ki imajo zdaj v svojo domovino nazaj se verniti. Avstrijska vojna namreč namerava zasesti ti deželi. General Filipovič ima iz Slavonije, Hervaškega prodreti v Bosno, general Jovanovič pa iz Dalmacije v Ercegovino (?). Za njimi pojdejo domu ubogi begunci, njih 150.000, ki so 2 leti živeli avstrijsko gostoljubje. Veliko so darovali za nje Hrvatje in Slovenci, in vlada sama 7 milijonov. Pa veliko bo treba zopet zdaj, da si pozidajo poslopja, prično zopet polje obdelovati itd. Naj bi le lakomni judje in kaki brezverski lakomniki ne silili v deželo ubogih Bošnjakov in Ercegovcev; zakaj taki bili bi nova nadloga za deželo. Na kongresu so vsi poslanci Avstriji naročili, naj zasede ti deželi; le samo laški se je nekaj upiral, in turška sta bila močno huda zaradi tega. Vendar pa pravijo, da z orožjem se sultan temu ne bo branil. Samo prašanje je, če ne bodo vstajniki kaj nasprotovali, ker se je govorilo, da je veliko orožja med nje razdeljenega. Bog daj, da se zgodi pravica, in da bi se ne prelivala zopet človeška kri na potoke. Mir, mir nam Bog daj, in blagor narodom!

Iz Ljubljane. Katoliška rokodelska družba je preteklo nedeljo, 5. po Binkoštih, imela ob sedmih prav spodbudno Božjo službo pri Mariji Devici na Rožniku. Pred sv. mašo so podpredsednik Dolinar v prav lepo osnovanem govoru rokodelcem razložili, kako potrebno pred vsem je človeku za duhovno življenje, da je neprenehoma v stanu milosti Božje, brez smertnega greha,

ker če ni v prijaznosti z Bogom, ne more nič za zveličanje zaslužnega storiti, je podoben tistemu, ki vodo v rešeto zajema; pa da moramo svoje dela z dobrim namenom posvečevati, vsak v svojem stanu delati Bogu na čast in duši v zveličanje, da nam bo teknilo v zveličanje. Priporočali so, da sedaj v slabovernem času je posebno treba moliti za dar sv. vere, ker živeti in delati moramo v luči sv. vere, — brez vere nimamo zasluženja. Pri sv. maši gosp. predsednika J. Gnezda naslednjič so družbeniki pod vodstvom svojega pevakega učenika gosp. A. Keržiča prav lepo in čvrsto peli, med tem ko so tudi gosp. podpredsednik pri stranskem darilniku maševali. Rokodelci s svojimi predniki so se potem s skupnim zajuterkom povsneli in se vernili domú. Tako je prav in lepo. Bog blagoslovi počeno rokodelstvo!

Iz Ljubljane. (Šolsko.) Srednje šole so bile sklenjene 13. t. m. z zahvalno sv. mašo. Ljubljanska gimnazija je imela v začetku leta s privatisti vred 482 učencev, ob koncu pa 431. Kranjcev je bilo 375 (iz Ljubljane 93, Gorenjcev 141, Notranjcev 61, Dolenjcev 77). Izmed teh jih je stanovalo pri svojih starših ali svojcih 165, 56 v Alojzijevišu, 204 pri družih družinah. Po veri razun 1 protestanta in 1 nezedinjega greka vsi katoličani. Izverstnih v 2. polletju je bilo 49, s prvim redom 283, z 2. redom 24, s 3. redom 24, neizprašani 4, popravljati jih ima 41; tedaj jih je 324 šolo zveršilo, 93 pa ne. Službo Božjo so imeli ob nedeljah in praznikih v Križankih in v cerkvi čč. gg. Ursulinaric, ob delavnikih pa le po dvakrat v tednu in sicer le ob gorkem letnem času. K spovedi in sv. Obhajilu so šli le trikrat na leto in čas za to so morali veči del sami loviti. Vse drugo, poprej v navadi, je šlo — kam? vedó Stremajer in liberalni izmed profesorjev.

Prihodnje šolsko leto se prične 16. kim. s sv. mašo. Novi učenci, spremljani od staršev ali njih namestnikov, se bodo zapisovali 12. in 13. kim. Plačati imajo vpisnine 2 gl. 10 kr. pa še učilne potrebe 50 kr., kar se dá nazaj takim, ki poskušnje ne dostanejo. Seboj prinesó kerstni list in šolsko spričalo, in 14. kim. morajo opraviti pismeno, naslednje dni po ustmeno poskušajo.

O spisu v programu, hipotezah in maliku materializmu drugi pot kaj.

Iz Štajarskega, 14. mal. serp. (Toča in slaba letina. Čertici o r. škofu Slomšek.) Včeraj popoldan, ravno ko smo po popoldanski službi Božji imeli družbo sv. Mohorja in sv. Škapulirja, se je nebo stemnilo, da nas je bilo vse strah, kaj da bo. Strahoviti oblaki so se kmalo razdelili proti zahodu čez Konjiško goro v Savinsko dolino in Celje, in proti izhodu na Boč. Pri nas (na Konjiškem) dež kakor iz škafa lije, se zabliska in trešči prav blizo Ločke cerkve, in bolj na samem stoječa hiša s poslopjem je bila vsa naenkrat v ognju in je do tal pogorela. Pogledski gospod, ki je ravno skoz okno proti tisti hiši gledal, je pravil, da je ognjena strela kakor z žepnim klinčekom po strehi letela, in res vsa streha je bila naenkrat v ognju. Ljudje, ki so prišli od sosednje Ponkelske fare, so pravili, da je tam toča kakor kamnje letela: viditi je bilo na vse strani proti jugu strašno.* Vedna moča polju in vinogradom zelo škoduje; kjer je pšenica polegla, je čisto proč, s krompirjevih njiv od daleč gnjiloba smerdí, po vinogradih je pa smod: in to je toliko bolj žalostno, ker je vse tako lepo kazalo, da že davno ne tako. (Konec nast.)

* Slišim praviti, da je toča včerajšna daleč na okoli pobila. Pis.

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Mesca maja bila mi je prilastena gerda hudobija, meni zeló v nečast in zgubo dobrega imena. V nezmérnih dušnih britkosti se zatečem k Mariji s polnim zupanjem. „Uslišala si me vselej, usliši me še zdaj, o Marija, ko najbolj potrebujem tvoje pomoči!“ — tako priserčno zdihujem, da naj Marija to reč pojasni. Molim tudi za svojega nasprotnika: Kar jako kmalo mi Marija očitno pokaže, da je ona res tolažnica žalostnih... O naša ljuba Gospa presv. Serca Jezusovega! bodi priserčno češena in zahvaljena za notranji mir in očitno tolažilo!

Iz Notranjskega, 7. mal. serp. 1878.

Št. 2. Že tri leta večidel bolna sem se priporočila N. lj. G. presv. Serca za pomoč in sem obljubila očitno zahvalo v „Zg. Danici“, ako se mi bo zboljšalo. Zgodilo se mi je, kakor sem upala. Z veseljem spolnim tedaj s tem svojo obljubo v čast in hvalo N. lj. G. presv. Serca.

V Ljubljani, 18. mal. serp. 1878.

Uršula Bahovčeva.

Prošnja.

Gospa in premožna vdova izgledne katoliške družine, stara 58 lét, boleha že dolgo na nogah in zdaj je moral še njen ravno tako dobro keršansko izrejeni edini sin, častnik pri rezervi, k vojni odriniti, se s tim svojim dobrim sinom vred, v globoki žalosti izročs s prošnjo v bratovsko molitev udov Naše ljube Gospé presv. Serca, da bi ta njen preljubi, dobri sin v njeno tolažbo in edino podporo v njeni starosti, prišel domú nepokvarjen in zdrav na duši in na telesu, berž ko bi bilo mogoče. Uslišanje in zahvala se bode v svojem času očitno naznanilo. M. V. v G.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec mali serpan.

I. Glavni namen: Da bi resnica in pravica zopet jeli zmagovati.

II. Posebni nameni:

23. Sv. Apolinar (škof v Raveni 101). Priporoč.: Posebna prošnja za odvernjenje hude ure. Srečna volitev stanú pri mladini, zlasti pri višjih šolcih in v korist sv. Cerkve. Za potrenje duba nečistosti in hudega poželjenja.

24. Sv. Kristina (hči mestnega pogl. in mučenica l. 310). Priporoč.: Cerkev v Švediji in Norvegiji. Vsi stradajoči po svetu. Odpravljenje pogubljivega brezverstva.

25. Sv. Jakop. Priporoč.: Ljubljansko mesto in odprava vsih kužljivost v njem, posebno brezverstva in nečistosti. Španjska dežela. Odvernjenje vojske. Nedolžni.

26. Sv. Ana. Priporoč.: Uboge vdove. Ženske šole in naprave. Odpravljenje nesrečnega ponočevanja, pijančevanja in pobojev, zlasti po Slovenskem. Več mladencev za njih zveličavni poklic.

27. Sv. Pantaleon (zdravnik in mučenec l. 303). Priporoč.: Vsi hudo skušani in dvomljivi. Zdravniki. Na telesu hudo terpeči, posebno šesteri. Vgodno vreme.

28. Sv. Inocencij I (papež l. 417) Priporoč.: Cerkev po vsem svetu, zlasti na Ruskem in Poljskem. Notranje zveličavne navdajanja. Vsi nesrečni. Otročiči.

29. Sv. Marta (Lazarjeva sestra, gostovalka). Priporoč.: Kerómarji in kerómarice, da bi prav spolnovali svoje dolžnosti, odvrtačali pohujšanje, ne dajali čez mero piti, ne pustili kleti, kvantati, ne dajali gostom pohujšljivih in brezverskih časnikov. Vsi, ki so v pomanjkanji. Spreobrnjenje tatov in razbojnikov.

30. Ss. Abdon in Senen. Priporoč.: Spreobrnjenje mohamedanstva. Uboge sirote. Štirje naj večí grešniki v vsaki vasi, zlasti po Slovenskem.

31. Sv. Ignacij Lojolan. Družba Jezusova, misijoni, bratovšine Jezusovega Serca. Vsi ta mesec umerli in vse duše v vicah. Odvernjenje ponočevanja, vlačugarstva in vsega pohujšanja. Najhujši priporočene zadeve.

Življenje štirnajsterih pomočnikov v sili.

XIV. Sv. Barbara, devica in mučenica.

(Konec.)

Sveto Barbaro so že od nekaj katoliški kristjani po vsem svetu, zlasti pa rudarji, na pomoč klicali in prosili in jo še prosijo, naj bi jim od Boga sprosila milost, da bi ne umerli brez svetih zakramentov. Veliko čudovitih zgodb bi se dalo povedati, da je sveta Barbara ti-tim, ki so jo v življenji častili in se ji priporočali za smertno uro, od Boga sprosila milost, da so pred svojo smertjo prejeli svete zakramente. Tukaj le dva čudeža omenimo.

Leta 1448 je živel v mestu Gorkum-u v deželi Holandiji pobožen mesár, z imenom Henrik Koh, ki je posebno častil sveto Barbaro, ter se ji vsak dan priporočal, naj bi mu od Boga sprosila posebno milost (gnado), da bi ne umerl brez svetih zakramentov. Nekega dne, bilo je 29. velikega serpana, pride Henrik s svojim sinom ves truden s polja, se na slamo uleže in zaspi. Goreča sveča pade v slamo, slama se vname, in kmalo je bila vsa hiša v plamenu. Henrik se zbudí in s svojim sinom srečno uide ognju. Spomni se pa, da ima nekaj denarja v hiši; pokriža se in teče po denar v gorečo hišo. Pa še preden do denarja pride, slamnata streha pade in mŕ iz hiše pot zapre.

V tej gotovi smertni nevarnosti Henrika naj bolj serce boji zato, da bo mogel brez svetih zakramentov umreti; toraj začne v tej sili k sveti Barbari zdihovati in jo prositi, rekoč: „O sveta Barbara, zvesta nevesta našega Gospoda Jezusa Kristusa! pridi meni ubozemu grešniku na pomoč, da ne umerjem brez svetih zakramentov. Sej to je Jezus Kristus, tvoj ženin, pred tvojo smertjo obljubil, da nobeden ne bo umerl brez svetih zakramentov, če boš ti zanj prosila. Sprosi mi tedaj, o sveta Kristusova nevesta in spričevavka! to milost, da se moja duša ne loči poprej od telesa, dokler ne bom previden s svetimi zakramenti. Na to njevogo prošnjo stoji sveta Barbara pri njem, ga ogerne s svojim plajšem in ga za roko pelje skozi plamen iz hiše, rekoč: „Ker si me pobožno častil in si se meni priporočal, in po moji priprošnji usmiljenje Božje pričakoval, vedi, da ti bo življenje do jutrišnje zarije podaljšano, da se ta čas za smert pripravljaš in pobožno prejmeš svete zakramente.“ Na te besede sveta devica zgine.

Ubogi mož se zgrudi na tla, ljudje pa ga nesó v mesto k njegovi omoženi hčeri Dietverdi in ga položé v postelj. Njegova prva želja in prošnja je bila: „Pošljite mi po gospoda, da me previdijo s svetimi zakramenti, ker le po čudežu vsegamogočnosti Božje še živim.“ Henrik je bil tako strašansko izžgan, da je bil

kakemu izžganemu štoru enak. Persi, pleča, roke, noge so bile izžgane, černe in terde kakor oglje. Vse oserčeje v njem je bilo opečeno. Ljudém, ki so ga obiskat in gledat hodili, je rekel: „Blíže stopite in pošlatajte moje izžgane ude enake oglju, ter se prepričajte, da le po čudežu Božje milosti še živim.“ Tudi jim pripoveduje, da ga je sveta Barbara iz ognja rešila in mu obljubila življenje do jutranje zarije. Opominja jih, naj s posebno vneemo časté to slavno devico, ter naj se ji vsak dan s kratko molitvico priporočajo.

Ko pride duhoven Teodorik Pavli, se mu Henrik spové vsih svojih grehov od celega življenja in z veliko pobožnostjo prejme svete zakramente. Ko svit zazori, reče Henrik, da mu zadnja ura bije, toraj prosi svojega spovednika in pričujoče, naj zanj molijo. Henrik opravlja svojo molitvico k Bogu, prečisti Devici Mariji, svoji varhinja sveti Barbari, ponižno prosi odpušenje grehov, in poslednjič na glas reče: „Moj Gospod Jezus Kristus, moj neskončno usmiljeni Bog, ki si me na križu s svojo drago kervjo in britko smertjo rešil večnega pogubljenja, usmili se me, ubozega grešnika, v tvoje roke izročim svojo dušo!“ Pri teh besedah izdihne svojo dušo.

Resnico te prigodbe spričuje duhoven Teodorik Pavli v Gorkom-u, ki je bil Henriku pri smerti.

Sveti Stanislav Kostka je bil na Dunaju v hiši nekega luterana prav nevarno zbolel, že je mislil, da se mu zadnja ura bliža; toraj je kaj mило prosil, naj bi poslali po duhovna, da bi ga previdil s svetimi zakramenti. Ni ga bilo pa, kdor bi mu bil to dobroto skazal. Luteran mu naravnost reče, da take ceremonije ne terpi v svoji hiši. Ko sveti mladeneč pri ljudéh pomoči ne najde, se v pregloboki žalosti oberne k sv. Barbari s ponižno prošnjo, naj bi mu od svojega nebeškega ženina Jezusa Kristusa sprosila, da prejme svete zakramente in srečno umerje. Bila mu je prošnja uslišana. Dva angelja mu prineseta sveto Rešnje Telo in ga obhajata. Sveti Stanislav je bil prebolel, se ozdravel in stopil v Jezusovo družbo v Rimu. V spominj te čudovite prigodbe so pozneje to stanico, kjer je bil sveti mladeneč od angeljev obhajan, prenaradili v kapelico, ki se še zdaj vidi na Dunaji.

Poduk. Sveta Barbara je mnogim, ki so jo v življenji častili, sprosila posebno milost, da niso nagle in neprevidene smerti in brez svetih zakramentov umerili. Prosimo jo tudi mi, ter se ji prav pogostoma priporočajmo, da nam sprosí od svojega nebeškega ženina Jezusa Kristusa ob koncu našega življenja svete zakramente in srečno zadnjo uro. Pri vsem tem pa tudi mi od svoje strani nikar ne zamujajmo se vedno za smert pripravljati, da nas neprevidenih ne najde. Toraj nas opominja Jezus Kristus: „Čujte tedaj, ker ne veste, katero uro bo vaš Gospod prišel. To pa vedite, da, ko bi vedil hišni gospodar, katero uro da tat pride, bi gotovo čul, in bi ne pustil podkopati svoje hiše. Toraj bodite tudi pripravljani, ker ob uri, ki je ne veste, bo Sin človekov prišel.“ (Mat. 24, 42, 43.) Naj boljše pripravljanje za smert pa je, da se skerbno greha varujemo, po svoji moči dobro delajmo, in pogostoma svete zakramente vredno prejemajmo, vsakikrat pa s tako pobožnostjo, kakor da bi jih bili zadnjikrat prejeli. „Blagor tistemu hlapcu, kterega njegov gospod, kadar pride, najde tako delati!“ (Mat. 24, 46.)

Cerkvena molitev. Prosimo, Gospod, naj nas priprošnja svete Barbare, tvoje device in mučenice, obvaruje vsake nadloge; da po njenem pristopu prečastiljevi zakrament presvetega Telesa in Kervi Gospoda našega Jezusa Kristusa pred dnevom svojega izhoda po resnični pokori in čisti spovedi prejeti zaslužimo. Kteri

s teboj živi in kraljuje v edinosti sv. Duha Bog na vekomaj. Amen.

Štirnajsteri pomočniki v sili
Prosíte, naj se nas Bog usmili!

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Č. g. Jan. Svetina, vojaški duboven, se podá 19. t. m. v Sisek (ne v Osek), v vojaško bolnišnico svojega polka št. 16, kjer naj berže ostane za kaj časa. — Ravno tje je že poprej odšel č. g. Napotnik iz Štajerskega, ki je bil dosedaj na Dunaju v Avguštimeju. Bog dai srečo gg. rojakoma!

V prid družinam, kterim so uzeti gospodarji in očetje v sedanjo vojno, je deželni odbor Kranjski razpisal nabirke, ki naj se mu pošiljajo ali naravnost ali pa po c. kr. okrajnih glavarstvih, ali po dotičnih županih z imeni dobrotnikov vred, da se razglasé. Tako se bode zapušeni družinam pomagalo v njih naj silniših potrebah, ako vsak pripomore, kolikor mu je moč po njegovih okolišinah.

Profesorja gg. Tomaž in Ivan Zupan-ova priporočata svojega 6. t. m. umerlega, starost 83 h lét doživelega očeta Matija Zupana vsem prijateljem in znancem v molitev in blag spomin.

Dušna pomoč za bolnike. Druge bukve. Te bukve, spisane od č. g. župnika Jan. Zupančiča, so bile o svojem času priporočene in pohvaljene. Opomnimo pa naj še, da skoraj ves tis (1950 iztisov) je gosp. pisatelj daroval ljubljanski „hiralnici sv. Jožefa“. Dobivajo se te bukve: nevezane v Hiralnici pri vratarji po 50 kr.; vezane pa pri gosp. H. Ničmanu po 60 kr. Priporočene naj bodo te dobre bolniške bukve toliko bolj, ker vsak kupec bukev je ob enem dobrotnik omenjene hiralnice.

Poterdilo. Ker mislim, da so milodari za naše nesrečne pogorelce „Starovaščane“ skoraj popolnoma skup, in ker je moja dolžnost zahvala blagim preč. gg. dobrotnikom naznaniti — kar sem že tudi posebej po listnici storil — toraj Vas prosim, preč. gosp. vrednik, dovolite jim prostor v „Zg. Danici“. — Razun izdatnih darov: 1500 gl. od presvitl. cesarja; 1400 gl. iz slav. dež. zaklada, in nekaj drugih od c. kr. okraj. glav. poslanib in od tukajšnega županstva razdeljenih, prejel ter med pogorelce razdelil sem jaz darove, kakor nasledujejo: Špošt. gosp. F. Šep. v L. 25 gl.; preč. gg.: M. J. ž. v Šk. L. 10 gl.; J. Klof. iz Pr. 5 gl.; J. Š. k. v Rač. 3 gl.; J. Zup., prošt v Lj., 10 gl.; F. Hud., ž. v Lesce, 12 gl. 84 kr. in en dar; J. Der., duh. v Žel., 5 gl.; S. Jan., ž. pr. sv. Tr., 3 gl.; V. Klob., duh. na Voj., 5 gl.; duhov. Kostanjev. 22 gl.; M. Jer., ž. v Sor., 11 gl. 80 kr.; A. Čer., ž. v Hol., 3 gl.; M. Ran., ž. v Cer., 8 gl.; J. Bon., ž. v Rad., 18 gl.; B. Art., ž. v Kr. g., 7 gl.; J. Az., ž. na D., 8 gl.; P. Rib., ž. v Zat., 10 gl.; M. Mark., ž. v Log., 13 gl.; J. Tom., vik. v N. m., 20 gl.; J. Raz., k. v Dob. p., 14 gl.; J. Saj., ž. v Mož., 6 gl. 20 kr.; M. Saj., ž. v Št. 4 gl.; M. Šlib., dek. na Verhu, 26 gl. 81 kr.; L. Al., ž. v Dob., 12 gl.; K. Rud., grajš. v št. Jer., 10 gl.; J. Dem., ž. v Led., 8 gl. 10 kr.; J. Pek., k. v Škoc., 5 gl.; J. J., ž. v Solc., 5 gl.; St. Šranc, ž. v Hot., 4 gl. 55 kr.; dr. J. Šterb., ž. v Hr., 5 gl.; J. Čad., ž. v št. Iv., 5 gl.; c. kr. okr. glav. v Post. 4 gl.; F. Rih., ž. v Pian., 9 gl. 50 kr.; J. Vid., ž. v Ž., 5 gl. 66 kr.; P. Klem., duh. na G., 2 gl.; P. Pet., ž. v št. L., 5 gl.; M. Tav., ž. v Kom., 10 gl.; M. Nar., ž. v Zap., 2 gl.; S. Keš., dek. v Beg., 10 gl.; G. Jak., ž. v Žal., 5 gl.; slav. župan. v Keršk. 28 gl.; J.

Nak., dub. na H., 2 gl.; Ig. Tav., ž. v Sv. Kr., 4 gl. 25 kr.; J. Pret., ž. v Kov., 8 gl.; J. Dol., ž. v št. Jan., 10 gl.; neimen. po g. žup. iz Šk. 3 gl.; J. Fad., ž. v Polb. g., 7 gl.; J. Kram., ž. na Brez., 19 gl.; A. Pav., ž. v Rač., 4 gl.; E. Pol., dek. v Lesk., 5 gl.; J. Grud., ž. v Bel. c., 2 gl. 60 kr. in en dar; — po „Zg. Dan.“ prvič nabr. 70 gl. 40 kr., drugič nabr. 171 gl. 30 kr. Skupni znesek 673 gl. 1 kr.

V imenu nearečnih pogorelcev, kakor tudi v svojem imenu, pa kličem vsim preč. gg. dobrotnikom in Vam, preblagi gosp. mons., Bog dobrotljivi, plačnik vsega dobrega, naj darove in trud ter vse skazane dobrote stoterno poverne!

V št. Jerneju, 11. mal. serpana 1878.

Janko Vovk, župnik.

Poterdilo. Hvaležno poterjujem, da sem po „Zg. Danici“ nabrani zadnji znesek 3 gl. 10 kr. za naše pogorelce resnično prejel. Bog poverni!

Hrenovice, 14. mal. serp. 1878.

Dr. J. Sterbenc, župnik.

V **bohinski Bistrici** je bil 30. rožnika slovesno blagoslovljen in vložen temeljni kamen za novo cerkev. Nekoliko obširnše prih.

Iz Maribora. (Mašniško posvečevanje.) Milostljivi gosp. knezo-škof bodo 18., 20. in 22. t. m. delili višje redove. Odmenjeni četrto-letniki so gg.: Bratuša Alojz iz Lutomera; Murkovič Frančišk iz Lutomera; pl. Pol Jožef iz Zaverča; Šmid Mihael iz Dobij; Vamberger Anton od sv. Jurja na Šavnici, in tretjo-letnik Osenjak Martin iz Hajdina pri Ptujju; in 18. t. m. tudi nižje redove ob enem, ki jih dobé gg. drugoletniki: Čeroko Marko; Dekorti Jožef; Deržanič Janez; Irgelj Frančišk; Purgaj Frančišk; Rom Ignacij; Tomanič Janez in Zdolšek Andrej, kakor tudi četrtoletnik g. Šmid Mihael. — Gg.: četrtoletnik Kotnik Jožef, tretjoletnik Osenjak Martin, ki sta se že oba za mašniško posvečevanje pripravila, drugoletnik Cvetko Janez, in pervaletnik Kaš Ig., so v vojake poklicani.

V **konzistoriju** 15. mal. serp. so sv. Oče Leon XIII izvolili veliko škofov, med drugimi tudi za Monakovo nadškofa Steichele-a, in škofa Ehrler-ja za Spiro (Speyer). O tej priliki so imeli sv. Oče ogovor do kardinalov o sedanjih okoliščinah sv. Stola oziroma na posamezne vlade ter so zaznamovali svoje obnašanje v teh zadevah. — V kratkem boje sv. Oče pošljejo nekaj misijonarjev v Bosno in Ercegovino.

Le v očetovi hiši je zadovoljnost. Učeni in mnogo slavljani anglikan dr. Lee je v cerkvi vsih Svetnikov v Londonu vpričo zastopnikov raznih krivovercev imel govore in pogovore posebnega obsega. Za učenjak svetuje: 1. Naj se preiščejo razločki med raznimi verstvi; 2. naj se prične dogovori z rimskim Sedežem; 3. naj se skliče zbor učenih bogoslovov. „Unità“ meni, da to imajo biti vselédnice, „tranteljci“, panaceje za umirajoče anglikanstvo; treba je poverniti se s celim srcem h katoliški edinosti. Toda ne more se tajiti, da ravno to je zopet eno mnogih znamenj, kako da res „zgubljeni sin“ nima miru zunaj hiše svojega Očeta. To naj bi prevdarjali tudi naši katoliško keršeni liberalci, ktere pa ravno njih nezvestoba in novo poganstvo dela nezadovoljne v hiši Očetovi in škilijo po egiptovskih česnenih piskrih!

Preganjanje na Koreji, kakor naznanjajo misijonske sporočila, hudo kipi. Apostoljakega vikarija milgsp. Feliksa Ridel-a, škofa Filipopoljskega, so pogani zaperli, in z njim vred veliko kristjanov. Misijonarjem se utegne vsak čas ravno tako zgoditi. Koreja, v japonskem jeziku „Koraj“, velik polotok med rumenim in japonskim

morjem, ima kacic 8 milijonov prebivalcev, ki so posebnega mongolskega rodú. Vladar je kralj, ki Kinezem in Japoncem ob enem davek plačuje. Veliko mesto je Hanjang. Že l. 1866 so bili tje odpravljeni 3 francoski vojni parobrodi, da bi strahovali pogane, ki so bili umorili 13 misijonarjev; pa se jim ni posrečilo. Katoliška Cerkev je po Jezusovem zgledu in napovedi vedna mučenica; še najbolj pa sedanji čas.

Pogodbe med sv. Sedežem in Uruguajsko republiko, kakor je znati, so dognane ter doseže ondodna cerkev mir. Sv. Oče bodo škofa za Montevideo izvolili milgsp. Hijacinta Vera, dosedanjega škofa v Megari, apostoljskega namestnika te republike.

Izseljevanje. „Riforma“ naznanja, da od 1. pros. do 31. majnika je bilo v novo-laških vradnijah oddanih 20.000 prošenj za potne liste v prid izselitve v Ameriko. — Kakošni so tedaj „mladi blagri“ nove Italije, da se ljudstvo več ne čuti srečno v nji?!

Poslednje novice. Po sklepih v Berlinu naj vsak sam gre po tisto, kar ga je doletelo. Anglija je že posedla Ciper. Avstrija se pripravlja v Bosno in Ercegovino; menijo pa, da ta mesec skor ni misliti, da bi vojna mejo prestopila. Filipovič ima še le od Andraša zvediti, kakošne namére ima o tem ministerstvo. Kako si bo Srbija vzela kos Staroserbije; kako Črna gora 15.000 katoličanov ob Škadru, Baru, ki nikakor nočejo h razkolnim Černogorcem itd., to vse je še vprašanje. Mladolaški prekucuhi se vedno repenčijo zoper Avstrijo. Govori se, da tudi Avstrija hoče angleški podobno zvezo storiti s Turkom za prihodnjo celoto Turčije. Čudna taka zveza zdaj, ko si ravno turške kose jemljete!

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta: Neimen. iz Vipavskega okraja 1 gl.

Za misijon v Adrijanopolu: Po g. Levičniku 5 gl. za dušni blagor ranjcih.

Za afrikanski misijon: Po gosp. J. Levičniku 5 gold., v spomin in za dušni blagor ranjcih: očeta in sorodbine. — Marjeta 2 gl.

Za škofa Daniela Kombonia in misijone v srednji Afriki: Po g. J. Porentu neimen. 1 križavec za 2 gl. 12 kr. — Č. g. Pr. Peterlin 2 gl. — Neimenovana 1 gl. — Iz Borovnice po č. g. župn. 10 gl. — Ločka župnija po preč. g. Jož. Virku 3 gl. — Neimen. iz Vipavskega okraja 2 gl. — Farmani v Žalini z g. župnikom 7 gl. — Fara Vojsko po č. g. župniku 6 gl.

Za sv. Detinstvo: Neimen. iz Vipavskega okraja 2 gl.

Za Božji grob v Jeruzalemu: Neimenov. iz Vipavskega okraja 2 gl.

Za kristjane v Jeruzalemu: Neimen. iz Vipavskega okraja 1 gl.

Za Ratisbona v Jeruzalemu: Neimenov. iz Vipavskega okraja 1 gl.

Za stradajoče na Kitajskem: Ločka župnija po preč. g. J. Virku 3 gl. — Iz Borovnice po č. g. fajm. 10 gl. — Neimen. iz Vipavskega okraja 2 gl.

Za stradajoče v Indiji: Neimenov. iz Vipavskega okraja 1 gl.

Za poljubne dobre namene: Neimen. iz Vipavskega okraja 1 gl.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G.: „Iz gor. ok.“: Prav dobro! Precej prih. — Gosp. James Trob. v Wab.: Došlo in vse se bode zveršilo. — G. J. V.: Gratias intimas!